

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie júl 2013

IV. senát

Nálezy:

spisová značka	IV. ÚS 554/2012
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	26. apríla 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) namietala porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.</p> <p>Ústavný súd z obsahu sťažnosti sťažovateľky, z priloženej dokumentácie, ako aj zo spisov okresného súdu a krajského súdu zistil, že žalobou doručenou okresnému súdu sa žalobca domáhal proti sťažovateľke (ako žalovanej) zaplataenia bezdôvodného obohatenia vo výške nájomného z titulu užívania nehnuteľností za obdobie od 15. novembra 2005 do 31. októbra 2006 v celkovej sume 22 019,89 € s príslušenstvom (po čiastočnom späťvzatí doručenom okresnému súdu 18. marca 2010).</p> <p>Žalobca svoj nárok odôvodnil tým, že je vlastníkom nehnuteľností – pozemkov v Tenisovom areáli na A. v K., ktoré užívala sťažovateľka na účely výkonu podnikateľskej činnosti od roku 2004.</p> <p>V súlade s pravidlami prenajímania majetku mesta K. žalobca listom vyúčtoval sťažovateľke náhradu za užívanie pozemkov v celkovej sume 663 773 Sk za obdobie od 15. novembra 2005 do 31. októbra 2006, a to v sume 94 Sk za m² za pozemky, ktoré sú ihriskami v celkovej výmere 7 208 m², a za zeleň, chodníky a zastavané plochy v sume 1 Sk za m² ročne, ktorú mu neuhradila.</p> <p>Okresný súd rozsudkom zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcovi sumu 22 019,89 € s príslušenstvom a trovami konania z dôvodu, že považoval sporné pozemky za výlučné vlastníctvo žalobcu.</p> <p>Okresný súd sa zaoberal dôvodnosťou uplatneného nároku žalobcu z bezdôvodného obohatenia, pričom k otázke vlastníctva pozemkov v odôvodnení rozsudku si osvojil právny názor krajského súdu uvedený v jeho rozsudku, podľa ktorého „neuplatnením nároku na vydanie veci na základe reštitučných predpisov došlo k zániku práva oprávnených osôb na obnovu ich vlastníctva, ak im teda predmetné nehnuteľnosti neboli vydané podľa reštitučných predpisov ako špeciálnej právnej úpravy, nemohli nadobudnúť ním vlastnícke právo, lebo ich vlastníckmi by sa stali až ich vydaním“.</p> <p>Proti rozsudku, ktorým bola sťažovateľka zaviazaná na zaplataenie sumy 22 019,89 € s príslušenstvom a trov konania žalobcovi, podala odvolanie.</p> <p>Krajský súd o odvolaní sťažovateľky rozhodol rozsudkom tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.</p> <p>Zo sťažnosti vyplýva, že základom argumentácie sťažovateľky o porušení jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je tvrdenie, že krajský súd ako odvolací súd sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom s jej podstatnými námietkami, resp. ich ignoroval.</p> <p>Podľa sťažovateľky spočívajú kľúčové pochybenia krajského súdu najmä v tom, že:</p> <p>a) napriek tomu, že okresný súd rozhodol v rozpore s iným právoplatným</p>

	<p>rozsudkom iného súdu (ide o rozsudok, ktorým bolo zriadené časovo neobmedzené vecné bremeno na ťarchu iných osôb ako žalobcu aj k parcelám, za ktoré žalobca v napadnutom konaní žiada vydanie bezdôvodného obohatenia, pozn.), odvolací súd nezmenil ani nezrušil jeho rozsudok tak, ako mu to ukladá § 221 ods. 1 písm. h) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), prípadne § 220 OSP, čím nevzal do úvahy zásadu viazanosti všeobecných súdov právoplatnými rozhodnutiami vydanými v inom konaní,</p> <p>b) krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku „<i>nie zrozumiteľne a pochopiteľne</i>“ argumentuje o nespochybnení vlastníctva žalobcu v rokoch 2006 až 2009 k sporným pozemkom [prejudiciálne posúdenie otázky vlastníctva mesta K. k sporným pozemkom iba odkazom na nešpecifikované stanovisko najvyššieho súdu, ktoré bolo zhodné so stanoviskom krajského súdu vyjadreným v jeho rozsudku, pozn.]. V tejto súvislosti sťažovateľka zdôrazňuje, že žalobca „<i>Mesto K. nenadobudlo vlastnícke právo iným v konaní preukázaným spôsobom, ako tak, že ho odvodzovalo od vlastníckeho práva štátu k predmetným pozemkom na základe ich vyvlastnenia</i>“.</p> <p>Odôvodnenie rozsudku krajského súdu tak podľa sťažovateľky nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky zásadné skutkové a právne otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že námietky nastolené sťažovateľkou (týkajúce sa sporného vlastníctva žalobcu k nehnuteľnostiam) už boli v inej veci iných sťažovateľov (ďalej len „sťažovatelia“) predmetom ústavného prieskumu v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 16/2012.</p> <p>V označenej veci ústavný súd rozhodol nálezom č. k. III. ÚS 16/2012-32 z 28. marca 2012, ktorým vyslovil porušenie sťažovateľmi označených práv rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bolo zamietnuté ich dovolanie, ktoré pripustil vo veci krajský súd z dôvodu posúdenia otázky zásadného právneho významu, a to či možno uplatniť nárok na ochranu vlastníctva podľa všeobecných právnych predpisov v prípadoch, keď bol daný aj reštitučný nárok podľa § 6 ods. 1 písm. p) zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pôde“).</p> <p>Ústavný súd sa už v svojej doterajšej rozhodovacej praxi viackrát zaoberal otázkou, či právny poriadok Slovenskej republiky nevylučuje uplatnenie práv určovacou žalobou za súčasnej existencie reštitučného zákonodarstva v prípade, ak žalobca, ktorý nevyužil možnosť uplatniť si svoj nárok na základe reštitučných predpisov, podal žalobu, ktorou žiadal určiť, teda deklarovať existenciu svojho vlastníckeho práva.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti formuloval právny názor podľa ktorého reštitučné predpisy neboli vydané pre ten účel, aby spôsobili zánik vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale aby im uľahčili obnovenie tohto vlastníckeho práva.</p> <p>Preto, ak došlo k zabratiu majetku štátom bez právneho dôvodu, dotknutá osoba nestratila svoj vlastnícky vzťah k tomuto majetku a nič nebráni tomu, aby sa svojho nároku, resp. finančnej náhrady domáhala žalobou opierajúcou sa o všeobecné predpisy občianskeho práva [podľa nástrojov ochrany vlastníckeho práva — žalôb určovacích, vindikačných (na vydanie veci), negatívnych a pod].</p> <p>Rozsudok najvyššieho súdu (na ktorom založil krajský súd sťažnosťou napadnutý rozsudok) založený na právnom názore, že žalobou o ochranu vlastníckeho práva nemožno obchádzať účel a zmysel reštitučného zákonodarstva, keďže reštitučné predpisy vychádzali z domnienky, že v rozhodnom období vec prešla na štát aj v prípadoch jej prevzatia bez právneho dôvodu, pričom oprávnené osoby, ktoré si uplatnili nárok podľa týchto predpisov, sa stali vlastníkmi veci až jej vydaním, a napokon aj poukazom na zásadu <i>lex specialis derogat legi generali</i> a z nej odvodeného názoru, že neuplatnenie právnej ochrany podľa reštitučných predpisov malo za následok stratu možnosti domáhať sa tejto hmotnoprávnej i procesnoprávnej ochrany podľa všeobecných predpisov, ústavný súd v náleze č. k. III. ÚS 16/2012-32 z 28. marca 2012 vyhodnotil ako taký, ktorý je založený na ústavne nekonformnom výklade dotknutých ustanovení právnych predpisov.</p> <p>Ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 16/2012 zrušil rozsudok vyššie spomínaný najvyššieho súdu, keďže podľa jeho názoru najvyšším súdom použité právne predpisy neboli vyložené ústavne akceptovateľným spôsobom a pri aplikácii dotknutých zákonných predpisov všeobecnými súdmi došlo k zásadnému popretiu ich účelu a významu.</p> <p>Ústavný súd nemá dôvod spochybňovať tento právny názor ani vo veci</p>

	<p>sťažovateľky, na ktorú je vzhľadom na už uvedené nepochybne aplikovateľný.</p> <p>Za okolností, keď krajský súd pri preskúmaní rozsudku okresného súdu založil svoj potvrdzujúci rozsudok v podstate len na právnom názore vyjadrenom v „zásadnom stanovisku“ najvyššieho súdu a krajského súdu, ktorý bol obsiahnutý v ich predchádzajúcich rozhodnutiach a ktorý už ústavný súd v náleze č. k. III. ÚS 16/2012-32 z 28. marca 2012 vyhodnotil ako ústavne neakceptovateľný, nemožno ani napadnutý rozsudok krajského súdu považovať z ústavnoprávneho hľadiska za akceptovateľný a udržateľný, o to viac, že v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci sa javí ako svojvoľný.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu krajský súd v danom prípade vo veci sťažovateľky postupoval spôsobom, ktorý nekorešponduje spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi účastníkmi posudzovaného súdneho konania, ktoré je základným prejavom materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti a zároveň aj kľúčovým imperatívom pre výklad a aplikáciu právnych noriem uskutočňovaných všeobecným súdom.</p> <p>Posúdenie, či medzi účastníkmi išlo o vzťah z bezdôvodného obohatenia, závisí od naplnenia znakov skutkovej podstaty hmotnoprávnej normy — § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Bezdôvodné obohatenie je v Občianskom zákonníku konštruované ako záväzkový právny vzťah medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil, a tým, na úkor koho došlo k bezdôvodnému obohateniu.</p> <p>Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka) tomu, na úkor koho ho získal (§ 456 Občianskeho zákonníka). Musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením; ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada (§ 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Inštitút bezdôvodného obohatenia vyjadruje totiž zásadu občianskeho práva, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného, a pokiaľ k tomu dôjde, je povinný takto získaný prospech vrátiť.</p> <p>Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je objektívneho charakteru a predpokladom jeho vzniku nie je protiprávny úkon obohateného ani jeho zavinenie, podstatné je iba to, že stav obohatenia vznikol.</p> <p>Za daných okolností, s poukazom na dosiaľ uvedené (prejudiciálne posúdenie otázky vlastníctva k sporným pozemkom) bolo podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné, aby sa odvolací súd otázkou dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu z bezdôvodného obohatenia voči sťažovateľke primeraným spôsobom zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal a svoje právne závery presvedčivým spôsobom odôvodnil, a tým preukázal aj ich ústavnú akceptovateľnosť.</p> <p>Ústavný súd hodnotí napadnutý rozsudok krajského súdu ako nepreskúmateľný a nezodpovedajúci požiadavkám vyplývajúcim z obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, porušené boli.</u></p> <p><u>Rozsudok krajského súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd: III. ÚS 16/2012, III. ÚS 102/04, II. ÚS 231/09, II. ÚS 249/2011, III. ÚS 178/06</p> <p>ESELP: Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26; Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998; Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993</p> <p>Najvyšší súd: 3 Cdo 124/2002</p> <p>Najvyšší súd Českej republiky: 33 Odo 882/2006 z 24. júna 2008</p>

spisová značka	IV. ÚS 71/2013
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	23. mája 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) namietala porušenie označených práv uznesením krajského súdu.</p> <p>Sťažovateľka si podľa jej tvrdenia ako veriteľka uplatnila v konkurznom konaní vedenom okresným súdom prihláškami 44 pohľadávok. Vo vzťahu k pohľadávke č. 24 správca a tiež konkurzný súd dospeli k záveru, že sťažovateľka si nesplnila povinnosť podľa § 28 ods. 5 zákona o konkurze (v znení účinnom v rozhodnom období) a prihlášku k predmetnej pohľadávke nepodala v dvoch rovnopisoch správcovi a okresnému súdu.</p> <p>Z tohto dôvodu správca na pohľadávku č. 24 neprihliadol. Sťažovateľka s týmto záverom nesúhlasila a prostredníctvom viacerých právnych nástrojov (žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty, návrh na rekonštrukciu spisu, sťažnosť na prietahy v konaní, sťažnosť podľa čl. 127 ústavy) sa snažila uvedený právny stav zvrátiť.</p> <p>Nakoniec podala okresnému súdu žalobu o určenie, že na „<i>prihlásenú pohľadávku sa prihliada, je zaradená a zistená</i>“.</p> <p>Vzhľadom na to, že zákonnou sudkyňou v tomto incidenčnom konaní je namietaná sudkyňa, podala sťažovateľka proti nej námietku zaujatosti z dôvodu, že táto sudkyňa je zákonnou sudkyňou aj v konkurznom konaní vedenom, v ktorom mala byť prihlásená pohľadávka č. 24, a tiež, že v tom čase bola predsedníčkou okresného súdu.</p> <p>Sťažovateľka poukázala na to, že k spornej skutočnosti, ktorá má byť predmetom dokazovania v incidenčnom konaní, sa namietaná sudkyňa vyjadrila ako sudkyňa v konkurznom konaní, a tiež ako predsedníčka okresného súdu, s tým, že relevantné poznatky v tejto veci získala iným spôsobom ako vykonaním dokazovania v incidenčnom konaní.</p> <p>Krajský súd o námietke zaujatosti rozhodol tak, že namietanú sudkyňu nevytlúčil z prerokovania a rozhodovania v namietanom konaní. V odôvodnení namietaného uznesenia uviedol, že nezistil skutočnosti podľa § 14 ods. 1 OSP, s tým, že skutočnosti uvedené v námietke zaujatosti sú dôvodmi podľa § 14 ods. 3 OSP, ktoré ale nemôžu viesť k vylúčeniu sudcu.</p>
ratio decidendi	<p>Pokiaľ ide o právne posúdenie zisteného skutkového stavu krajským súdom, ústavný súd konštatuje, že aplikácia § 14 ods. 1 a 3 OSP je v danom prípade relevantná a krajský súd vec v zásade posúdil podľa na vec sa vzťahujúcich ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.</p> <p>Krajský súd aplikáciou § 14 ods. 3 OSP dospel k záveru, že na námietku zaujatosti sťažovateľky nie je potrebné prihliadať a zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania predmetnej veci.</p> <p>Tento záver ústavný súd považuje za formalistický, pretože nezohľadnil špecifické okolnosti tohto prípadu. V tejto súvislosti poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru týkajúcu sa interpretácie právnych predpisov, podľa ktorej ako ústavne nesúladné (porušujúce základné práva sťažovateľa) hodnotí aj také rozhodnutia všeobecných súdov, v ktorých boli zákony, prípadne podzákonné právne úpravy interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti v dôsledku napr. prílišného formalizmu.</p> <p>Ústavný súd už tiež vyslovil, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Tieto závery je podľa názoru ústavného súdu potrebné aplikovať aj pri aplikácii a výklade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o vylúčení sudcov.</p> <p>Ústavný súd nespochybňuje právny názor krajského súdu, že dôvody uvedené v námietke zaujatosti sú dôvodmi podľa § 14 ods. 3 OSP. Z odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu však vyplýva, že sa nezaoberal tým, že namietaná sudkyňa v incidenčnom konaní bude preskúmať svoj vlastný postup v konkurznom konaní pri posúdení prihlášky č. 24.</p> <p>Podľa ústavného súdu je táto okolnosť relevantná a môže odôvodnene vzbudzovať</p>

	<p>obavy sťažovateľky o jej nezaujatosti v incidenčnom konaní. Rovnako tak je relevantné aj to, že vedomosť o skutočnostiach, ktoré zjavne budú predmetom dokazovania v incidenčnom konaní, získala namietaná sudkyňa už skôr a mimo rámca procesného dokazovania v incidenčnom konaní.</p> <p>Významným je aj to, že okruh skutkových okolností relevantných v incidenčnom konaní je zhodný s príslušnými skutkovými okolnosťami v konkurznom konaní.</p> <p>Záver krajského súdu o tom, že namietaná sudkyňa nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania predmetnej veci, bez toho, aby sa vysporiadal s uvedenými skutkovými okolnosťami, považuje ústavný súd za predčasný, zastávajúci názor, že je výsledkom formalistickej aplikácie uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, a preto je arbitráry. Rovnako tak možno konštatovať, že odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu neposkytuje odpovede na všetky vo veci relevantné skutočnosti, preto je tento záver aj zjavne neodôvodnený.</p> <p>Namietaná sudkyňa bude v označenom incidenčnom konaní preskúmavať správnosť svojho vlastného postupu v konkurznom konaní pri hodnotení prihlášky č. 24.</p> <p>Je zrejme, že táto situácia je obdobná, akú riešil ESLP vo veciach San Leonard Band Club proti Malte a Indra proti Slovensku. V oboch týchto prípadoch ESLP konštatoval, že obavy sťažovateľov o nestrannosť konajúcich sudcov boli objektívne opodstatnené a nevyklúčením príslušných sudcov došlo k porušeniu ich práva na prejednanie záležitosti nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>S prihliadnutím na čl. 1 ods. 2 ústavy bol krajský súd povinný pri výklade a aplikácii príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku zohľadniť aj obsah práva na prejednanie záležitosti sťažovateľky nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a tiež aj relevantnú judikatúru ESLP. Vzhľadom na to, že krajský súd takto nepostupoval, ústavný súd považuje jeho záver o nevyklúčení namietanej sudkyne za arbitráry, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne neudržateľný.</p> <p>Z týchto dôvodov považoval ústavný súd namietané uznesenie krajského súdu za rozporné so sťažovateľkou označenými článkami ústavy a dohovoru, a preto rozhodol, že krajský súd svojím postupom v konaní porušil základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením krajského súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie krajského súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 69/2012, IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 26/2010, III. ÚS 163/2011</p> <p>Ústavný súd Českej republiky: III. ÚS 150/99</p> <p>ESLP: San Leonard Band Club proti Malte; Indra proti Slovensku</p>

Nálezy – prietahy v konaní:

<p>spisová značka</p>	<p>IV. ÚS 181/2013</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ján Luby</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>18. apríla 2013</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) namietala porušenie označeného práva postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie peňažnej sumy, ktoré začalo v roku 2011.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že spory o úhradu pohľadávky (v danom prípade ide o neuhradenú cenu za dielo realizované na základe zmluvy o dielo z 24. januára 2008 uzavretej podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka) tvoria bežnú časť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ich nemožno považovať za právne ani skutkovo zložité.</p> <p>Obdobne ústavný súd hodnotí aj sťažnosťou napadnuté konanie a poukazuje na to,</p>

	<p>že ani okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti na skutkovú ani právnu zložitost' veci nepoukázal.</p> <p>2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, bolo správanie sťažovateľky ako účastníčky tohto súdneho konania. Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by bolo potrebné pripísať na jej ťarchu v súvislosti s doterajšou dĺžkou napadnutého konania.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a zistil, že okresný súd bol od februára 2012 vo veci nečinný a až na základe sťažnosti sťažovateľky z októbra 2012 adresovanej predsedníčke okresného súdu následne nariadil termín pojednávania t. j. o 15 mesiacov. Uvedený postup okresného súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu pokladať za taký, ktorý by plynulo smeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky, ktorá sa na neho obrátila s návrhom na rozhodnutie, a preto ho považuje za ústavne neakceptovateľný.</p> <p>Fakultatívne rozhodnutie o priznaní finančného zadosťučinenia (čl. 127 ods. 3 ústavy) sa až sekundárne spája s porušením práva a dôvodom jeho priznania je výlučne iba zmiernenie nemajetkovej ujmy sťažovateľa vyplývajúcej z psychickej traumy spôsobenej bezdôvodnou a dlhšie trvajúcou právnou neistotou, ktorej bol vystavený postupom porušovateľa, ktorý rozhoduje v jeho veci. Ústavný súd sa riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia nie je prípadná náhrada škody.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných priet'ahov.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Ústavný súd: III. ÚS 237/07, III. ÚS 87/08, III. ÚS 3/2012

spisová značka	IV. ÚS 194/2013
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	6. júna 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia (28) namietali porušenie označeného práva postupom okresného súdu v konaní o určenie neplatnosti právneho úkonu a o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré začalo v roku 2009.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o hodnotenie napadnutého konania z hľadiska zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o žalobe o určenie neplatnosti právneho úkonu a o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam patrí do štandardnej agendy všeobecných súdov a v zásade ho nemožno hodnotiť ako právne ani skutkovo zložitú.</p> <p>V okolnostiach danej veci, najmä vzhľadom na veľký počet účastníkov konania na strane navrhovateľov, ako aj odporcov, ústavný súd pripúšťa určitú mieru skutkovej zložitosti, čo však okresný súd nezabavuje zodpovednosti za stav napadnutého konania, v akom sa nachádza v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktorými by sťažovatelia prispeli k predĺženiu priebehu napadnutého konania.</p> <p>3. Z doterajšieho priebehu napadnutého konania vyplýva, že okresný súd postupoval v zásade plynulo, avšak podľa názoru ústavného súdu nesústredene a neefektívne.</p> <p>Neefektívnosť a nesústredenosť postupu okresného súdu v napadnutom konaní vyplýva zo závažného procesného pochybenia, ktorého sa okresný súd dopustil tým, že nerozhodol o späťvzátí časti návrhu na začatie konania.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom</u></p>

	okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo. <u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prietáhov.</u> <u>Sťažovateľom priznáva finančné zadosťučinenie každému v sume 3 000 €.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 39/2013
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	6. júna 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietala porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o uloženie povinnosti okresnému úradu v P. , ktoré začalo v roku 2000.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom napadnutého konania bolo rozhodovanie o žalobe sťažovateľa, ktorou sa domáhal, aby bolo okresnému úradu v P. súdnym rozhodnutím uložené rozhodnúť, aby mu bol vydaný sporný pozemok do náhradného dočasného užívania, a o „zosúladení terajšieho stavu pozemkových úprav zo Z330/91“ podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, obvodných pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov.</p> <p>Posudzovaná vec patrí po právnej aj skutkovej stránke k štandardnej rozhodovacej agende všeobecných súdov a podľa názoru ústavného súdu nie je skutkovo ani právne zložitá. Na skutkovú a právnu zložitost' nepoukázali vo svojich vyjadreniach k sťažnostiam ani predsedovia okresných súdov, ktoré rozhodovali vo veci.</p> <p>2. Je potrebné uviesť, že samotný sťažovateľ prispel k celkovej dĺžke napadnutého konania predovšetkým tým, že podal nekvalifikovaný (do značnej miery nezrozumiteľný) návrh (podanie).</p> <p>Napriek úplnej nečinnosti konajúcich všeobecných súdov sa o svoju vec vôbec nezaujímal a sťažnosť na prietahy v konaní podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“) uplatnil až po viac ako desiatich rokoch od jeho začatia.</p> <p>Keďže sťažovateľ takmer 12 rokov nevyvíjal žiadnu aktivitu na ochranu svojich práv a o stav konania sa nezaujímal, ústavný súd túto skutočnosť pripísal na jeho ťarchu a zohľadnil ju ďalej pri ustálení sumy priznaného finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Ústavný súd dospel k záveru, že zbytočné prietahy v danej veci boli zapríčinené vo výraznejšej miere okresným súdom. Okresný súd P. po prevzatí veci od okresného súdu bol v celom ďalšom priebehu napadnutého konania úplne nečinný.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu a následne postupom okresného súdu P. porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prietáhov.</u> <u>Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 197/2013
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb

druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. júna 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie označeného práva postupom okresného súdu v konaní o na určenie vlastníckeho podielu v majetku urbáriátu, ktoré začalo v roku 2007.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom namietaného konania okresného súdu je rozhodovanie o návrhu sťažovateľky na určenie vlastníckeho podielu v majetku urbáriátu (t. j. o určenie vlastníckeho práva). Návrh smeroval pôvodne proti 82 odporcom a aktuálne smeruje proti 120 odporcom.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá síce tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a nevykazuje znaky právnej zložitosti; skutkovo je však vzhľadom na meniaci sa okruh účastníkov (aj v dôsledku úmrtí niektorých odporcov a s nimi spojených dedičských konaní) zložitá.</p> <p>Ústavný súd je však toho názoru, že ani tieto skutočnosti nemôžu ospravedlniť doterajšiu dĺžku konania okresného súdu (päť a pol roka) bez nariadenia pojednávania vo veci.</p> <p>2. Ústavný súd zastáva názor, že správanie sťažovateľky ako žalobkyne v napadnutom konaní v zásade nemalo vplyv na doterajšiu dĺžku konania, nemohol však prehliadnuť, že okresný súd musel sťažovateľku vyzývať na upravenie jej návrhu na začatie konania, zaplatenie súdneho poplatku a vyzývať ju aj na oznámenie ďalších skutočností relevantných na rozhodnutie.</p> <p>3. Ústavný súd dospel k záveru, že so zreteľom na doterajší priebeh napadnutého konania, v ktorom bolo nariadené prvé pojednávanie až na jún 2013, t. j. po vyše päť a pol roku od jeho začatia, a teda dosiaľ nebolo rozhodnuté vo veci samej, došlo v konaní neefektívnou činnosťou okresného súdu, ako aj jeho nečinnosťou v dĺžke viac ako jedného roka (najmä počas celého roka 2012) k zbytočným prieťahom</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby v namietanom konaní konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd:

spisová značka	IV. ÚS 41/2013
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	26. júna 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v trestnom konaní, ktoré začalo v roku 2008.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd po oboznámení sa s vyjadreniami účastníkov a najmä s obsahom vyžiadaného spisu okresného súdu konštatuje, že vec zo skutkového, ale ani z právneho hľadiska nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti.</p> <p>Ústavný súd zastáva názor, že v okolnostiach danej veci pri sústredenejšom a najmä efektívnejšom postupe okresného súdu bolo možné postupovať tak, aby bol čo najskôr odstránený stav právnej neistoty sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd napokon poznamenáva, že ani okresný súd na zložitost' veci vo svojom vyjadrení k sťažnosti nepoukázal.</p>

	<p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd v zhode s vyjadrením okresného súdu k sťažnosti pripúšťa jeho podiel na predĺžení priebehu napadnutého konania v súvislosti „s <i>nejednoznačným odvolaním voči prvému rozsudku v danej veci</i>“. Odstraňovanie uvedeného procesného nedostatku spôsobilo predĺženie napadnutého konania, avšak podľa názoru ústavného súdu v zanedbateľnom rozsahu, a teda nezbavilo okresný súd zodpovednosti za stav konania v čase, keď o podanej sťažnosti rozhoduje ústavný súd.</p> <p>3. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd konštatuje, že jeho postup bol síce v zásade plynulý, avšak na druhej strane nesústredený a najmä neefektívny.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.</u> <u>Sťažovateľovi priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 000 €.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

Spracovala: JUDr. Gabriela Lacková

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.